

Arkivsak

26/11436-1

Saksbehandler

Inger Lise Hagen Sandberg

Saksgang

Hovedutvalg for samferdsel

Fylkesutvalget

Fylkestinget

Møtedato

26.08.2026

01.09.2026

08.09.2026

Budsjett 2026 - Endring i rammetilskuddet i Revidert nasjonalbudsjett 2026 og økt prisvekst

Innstilling fra fylkesdirektøren

1. Det sentrale rammetilskuddet økes med 58,678 mill. kr. for 2026, herav 20,772 mill. kr med varig virkning.
2. Rammen til seksjon Veidrift økes med 37,906 mill. kr for 2026, finansiert av økt rammetilskudd pkt 1.
3. Rammen til seksjon Mobilitet økes med 16,156 mill. kr i 2026, finansiert av økt rammetilskudd pkt 1.
4. Rammen til seksjon Tannhelse økes med 4,616 mill. kr i 2026, finansiert av økt rammetilskudd pkt 1.
5. Rammen til seksjon Mobilitet økes med 14 mill. kr i 2026 finansiert av avsetning i seksjon Fellesinntekter og kostnader.

Sammendrag

I forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett 2026 har Stortinget økt rammetilskuddet til fylkeskommunene, med bakgrunn i økt satsning på kollektivtransport, tannhelse og fylkesveier. Dette gir Vestfold fylkeskommune økte frie inntekter på 58,7 mill. kr. i 2026, herav 20,8 mill. kr med varig virkning. Fylkesdirektøren foreslår å øke rammene til seksjon Mobilitet med 16,1 mill. kroner, seksjon Tannhelse med 4,6 mill. kr og seksjon Veidrift med 37,9 mill. kr i 2026. Dette er i tråd med fordeling gitt fra Stortinget. I tillegg foreslås det å omfordele 14 mill. kroner fra tidligere avsatte midler til lønns- og priskompensasjon til seksjon Mobilitet. Bakgrunnen er betydelig kostnadsvekst knyttet til den nye busskontrakten (Tidekontrakten), som har medført varslet merforbruk i sektoren.

Bakgrunn og saksgang

I forbindelse med Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett 2026; Meld. St. 2

(2025–2026) og Prop. 96 S (2025–2026), jf. Innst. 450 S (2025–2026), ble det bevilget ekstra rammetilskudd til fylkeskommunene. Se vedlegg 1 og 2 fra Kommunal- og distriktsdepartementet som beskriver endringene.

I 1. tertial rapport FT-sak 51/26 ble det vedtatt en avsetning til lønns- og priskompensasjon i 2026 på 28 mill. kr for å dekke deler av økning av deflator fra 3,5% i statsbudsjett til 4,1% i revidert nasjonalbudsjett. Det er behov for å fordele 14 mill. kr av denne avsetningen til seksjon Mobilitet.

Saken behandles i hovedutvalg for samferdsel og fylkesutvalget som innstiller til fylkestinget. Fylkestinget fattet endelig vedtak.

Saksopplysninger

Rundskriv H-1/26 fra KDD den 24. juni orienterer om følgende vedtatte endringer i forbindelse med behandlingen av RNB 2026:

Økning i frie inntekter

Stortinget har vedtatt å øke fylkeskommunenes frie inntekter med 1,45 mrd. kr i revidert nasjonalbudsjett for 2026. Bevilgningen på kap. 572, post 60 økes derfor med 1,45 mrd. kr med følgende inndeling:

- 400 mill. kr fordeles med et likt beløp per innbygger,
 - der 300 mill. begrunnes med å sikre det fylkeskommunale kollektivtilbudet. For VFK utgjør det 13,8 mill. kr og fylkesdirektør foreslår å øke rammen til seksjon Mobilitet.
 - 100 mill. kroner med å gi et bedre tannhelsetilbud. For VFK utgjør det 4,6 mill. kr
- 50 mill. kroner begrunnes med å dekke fylkeskommunenes utgifter til utvidet bruk av takstsamarbeid med togselskapene. Midlene fordeles per innbygger. For VFK utgjør det 2,3 mill. kr. og fylkesdirektør foreslår å øke rammen til seksjon Mobilitet med varig virkning.
- 1 mrd. kroner er et ekstraordinært og midlertidig tilskudd til vedlikehold og mindre investeringer på fylkesveier. 750 mill. kroner fordeles etter delkostnadsnøkkel for fylkesvei, mens 250 mill. kroner fordeles per innbygger. For VFK utgjør det 37,9 mill. kr. og fylkesdirektør foreslår å øke rammen til seksjon Veidrift for 2026.

Økning i øremerkede tilskudd

Ved behandlingen av RNB vedtok Stortinget endringer i noen øremerkede tilskudd som gjelder fylkeskommunene, blant annet:

- Øke midlertidig tilskuddsordning for redusert pris på periodebillett i fylkeskommunene. Tilskuddspotten økes med 495 mill.kr og dette skal legges til rette for en ytterligere midlertidig reduksjon på om lag 160 kr. Denne endringen påvirker ikke fylkeskommunens frie inntekter og endringer i dette øremerkede tilskuddet kommer dermed i tillegg til endringene over.

Ny plikt om å dele personopplysninger ved skolebytte (oppgaveendring)

For å kompensere fylkeskommunene for ny plikt til å dele visse personopplysninger ved

skolebytte, jf. Prop. 79 L (2025–2026), er bevilgningen på kap. 572, post 60 økt med 0,4 mill. kroner (halvårseffekt). Midlene er fordelt med et likt beløp per innbygger. For Vestfold fylkeskommune (VFK) utgjør det 19.000 kr.

Økning av kommunal deflator

Kommunal deflator i 2026 anslås i revidert nasjonalbudsjett til 4,1 prosent inklusiv pensjon, noe som er 0,6 prosentpoeng høyere enn anslått i nasjonalbudsjettet 2026.

I 1. tertial rapport FT-sak 51/26 ble det vedtatt en avsetning til lønns- og priskompensasjon i 2026 på 28 mill. kr for å dekke deler av økning av deflator. Det er behov for å fordele 14 mill. kr av denne avsetningen til seksjonen Mobilitet som har den største utfordringen med prisvekst. Seksjon Mobilitet meldte et merforbruk på 30,0 mill. kr. i 1. tertialrapporten på grunn av indeksregulering for prisvekst av ny signert busskontrakt for kollektivtrafikk i Vestfold, Tidekontrakten, med oppstart 01.07.2026. Ekstra rammeøkning ifm budsjettforlik til seksjonen på totalt 16,2 mill. kr foreslått over, vil redusere utfordringen meldt i 1. tertial. Gjenværende utfordring relatert til prisvekst i 2026 er ca 14 mill. kr. Fylkesdirektør foreslår derfor å øke rammen til seksjon Mobilitet med 14 mill. kr.

Seksjon Veidrift har store faste driftskontrakter som øker mer i pris enn det som er kompensert i rammen, som var basert på prisvekst på 2,8%. Siden prisveksten allerede har økt per juli og er forventet å øke ytterligere er det estimert en ekstra kostnad på 5 mill. kr i 2026. Sektoren har fått økte bevilgninger i budsjettforlik (37,9 mill. kr) og fylkesdirektør foreslår at rammen ikke prisjusteres før i 2027. Se vedlegg 3 som orienterer om bruken av 33 mill. kr (økt bevilgning minus estimert prisvekst). Vedlegg 3 svarer opp vedtak i FT-sak 51/26 pkt 18.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Fylkesdirektøren foreslår i denne saken å øke rammen til seksjon Veidrift, seksjon Mobilitet og seksjon Tannhelse på totalt 58,7 mill. kr for 2026, som finansieres av økt rammetilskudd. I tillegg foreslås en omfordeling av avsetning på seksjon Fellesinntekter og kostnader, til seksjonen Mobilitet som har varslet stort merforbruk på grunn av prisøkning. Disse forslagene gir ingen effekt på netto resultatet for fylkeskommunen.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Sakens innstilling har ingen konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål.

Konsekvenser for CRPD

Ingen konsekvenser for CRPD.

Fylkesdirektørens vurdering

Fylkesdirektøren foreslår å justere budsjett 2026 for endringer i revidert statsbudsjett, for å hensynta økte inntekter og politiske prioriteringer. Fordelingen som foreslås er basert på begrunnelsene i brev fra KDD som går ut på å sikre det fylkeskommunale kollektivtilbudet, gi et bedre tannhelsetilbud, utvide bruk av takstsamarbeid med togselskapene, samt ekstraordinært og midlertidig tilskudd til vedlikehold og mindre investeringer på fylkesveier.

I tillegg er det behov for å kompensere seksjon Mobilitet med økt prisvekst. Seksjon Mobilitet har store prisjusteringer i ny busskontrakt, som er i perioden fra kontrakten var ferdig forhandlet i 2024 til og med 2026. Dette er ikke mulig å håndtere prisveksten innenfor dagens ramme uten å foreta rutekutt. Nye midler til kollektiv i budsjettforlik vil redusere denne utfordringen, men det er fortsatt behov for priskompensasjon. De ekstra midlene innenfor Tannhelse vil bli benyttet til aktivitetstiltak som øker behandlingskapasiteten.

Konklusjon/anbefaling

Fylkesdirektøren anbefaler å justere budsjett 2026 slik det kommer frem i saksutredningen.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Rundskriv H-126 – Kommuneproposisjonen 2027 og Revidert nasjonalbudsjett

Vedlegg 2 - Endringer i rammetilskuddet til fylkeskommunene

Vedlegg 3 - Orientering om bruk av ekstra midler fra RNB til seksjon Veidrift